

100. YIL ETKİNLİKLERİ

Cumhuriyetin ilk yılında sosyal hayattan kesitler

29 Ekim 1923'ten 29 Ekim 1924'e kadar Türkiye'de yaşanan ve pek çoğu ilk defa anlatılan ilginç hadiseler, spor ve dans müsabakaları, kültür-sanat hayatından haberler, karikatürler, özel fotoğraflar ve belgesel filmlerden oluşan "Cumhuriyet'in İlk Yılı" sergisi Beyoğlu/İstiklal Caddesi'ndeki Yapı Kredi Galerisi'nde açıldı.

Takvimler 29 Ekim 1923'ü, saatler 20.30'u gösterirken Ankara'da Meclis o zamana kadarki en coşkulu toplantılarından birinde cumhuriyetin ilanını kabul ediyordu. Birazdan seçime geçilecek ve 42 yaşındaki Mustafa Kemal Paşa cumhurbaşkanı seçilecekti. Oturumda alınan son karar, cumhuriyetin ilanını kutlamak için tüm şehirlerde 101 pare top atılmasıydı.

Tüm yurttaki coşkulu kutlamalara sahne olan o gece, aynı zamanda Türkiye Cumhuriyeti tarihinin belki de en hareketli bir yılının başlangıcıydı. Bir yanda yıllarca süren savaştan, göçlerden, açlık ve sefaletten yorgun düşmüş insanlar vardı; diğer yanda yeni bir ülke inşa etmek için yapılması gereken sonsuz sayıda iş. Böyle bir ortamda cumhuriyetin ilk yılına siyasi tartışmalar, ekonomik sorunlar, nüfus mübadelesi, 1924 Anayasası'nın kabulü, halifeliğin kaldırılması, idari yapıdan eğitime, yargı sisteminden belediyelere kadar her alanda yapılan yenilikler damga vuracaktı. Gündem bu kadar dolu olunca, döneme dair anlatı daha çok siyasi ve toplumsal olaylara odaklandı; sosyal yaşam ikinci planda kaldı.

Peki cumhuriyetin ilk yılında Türkiye'de başka neler oluyor,

toplum nasıl yaşıyor, neler konuşuyor, neler seyrediyor, nasıl eğleniyordu? 3 Haziran'da Yapı Kredi Galerisi'nde açılan "Cumhuriyet'in İlk Yılı" sergisi, bu soruları dönemin gazete ve dergi haberleri, özel koleksiyon fotoğrafları, karikatürler, ilginç reklamlar ve belgesel filmlerle yanıtlıyor.

Sergideki fotoğraflardan biri. Evde gramofon eşliğinde dans edenler, 9 Şubat 1924. (CENGİZ KAHRAMAN ARŞİVİ)

Küratörlüğünü dergimizin yazarlarından Cengiz Kahraman'ın, tasarımı ise Yeşim Demir Pröhl'ün yaptığı sergi, Yapı Kredi Yayınları tarafından yayımlanan aynı isimli kitaptan yola çıkılarak hazırlandı. Dönemin gazete ve dergilerinin taraması yapılarak Banu İşlet, Binnur Mörel Büyüktan ve Eser Demirkan tarafından hazırlanan *Cumhuriyet'in İlk Yılı* kitabında da cumhuriyetin kurulduğu yıl yaşanan olaylar kronolojik bir sırayla sunuluyor.

"Cumhuriyet'in İlk Yılı" sergisi 3 Eylül 2023'e kadar Beyoğlu İstiklal Caddesi'ndeki Yapı Kredi Galerisi'nde ziyaret edilebilir. ■

